

IJBEMP

BUSINESS
ECONOMICS
AND
MANAGEMENT
PERSPECTIVES

International Journal of Business, Economics and Management Perspectives
Uluslararası İşletme, Ekonomi ve Yönetim Perspektifleri Dergisi

ISSN: 2458-8997

Yıl: 2, Sayı: 8, Aralık 2017, s. 41-54

Doç. Dr. Cengiz DURAN, cengiz.duran@dpu.edu.tr
Dumlupınar Üniversitesi İ.İ.B.F. İşletme Bölümü,

Yrd. Doç. Dr. Ömer Nasuhi ŞAHİN, omernasuhi.sahin@dpu.edu.tr
Dumlupınar Üniversitesi, İ.İ.B.F. Uluslararası Ticaret ve Finansman Bölümü,

Arş. Gör. Mürsel GÜLER, mursel.guler@dpu.edu.tr.
Dumlupınar Üniversitesi İ.İ.B.F. İşletme Bölümü,

**KAMU YÖNETİMİ VE İŞLETME BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİNE VERİLEN EĞİTİMİN
GİRİŞİMCİLİK HİSLERİNE KATKISININ ÖLÇÜLMESİ¹**

KAMU YÖNETİMİ VE İŞLETME BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİNE VERİLEN EĞİTİMİN GİRİŞİMCİLİK HİSLERİNE KATKISININ ÖLÇÜLMESİ

Özet

Bu çalışmanın amacı Dumlupınar Üniversitesi, İİBF, İşletme ve iktisat öğrencilerinin aldıkları eğitimin girişimcilik eğilimlerini artırıp artırmadığını ölçmektir. Buna ek olarak işletme ve kamu bölümü öğrencilerinin girişimcilik eğilimleri arasındaki fark olup olmadığı analiz edilecektir. Genel anlamıyla eğitim seviyesi yükselen bireylerin risk alma eğilimi ile bağımsızlık arzusu yükselecektir. Bu nedenle kendi işine sahip olma arzusuyla girişimcilik potansiyelleri artacaktır. Buna ek olarak girişimcileri başarıya yönlendiren en temel etmenler arasında içsel kontrol odağının olduğu da görülür. Literatürde genel kabul gören bu görüşler işletme ve kamu bölümü öğrencileri üzerinde sınanmıştır. Araştırmada t testi ve Anova yöntemi kullanılacaktır. Ayrıca girişimcilik eğilimleri cinsiyet ve kişilerin daha önce yaşadığı yerle, anne baba mesleği, yaş ile ilişkili olup olmadığı araştırılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Girişimcilik Hissi, Girişimcilik Eğitimi, Eğitim

MEASUREMENT OF CONTRIBUTION TO EDUCATIONAL ENTREPRENEURSHIP WHO HAVE BEEN PUBLIC ADMINISTRATIVE AND PUBLIC ADMINISTRATIVE STUDENTS

Abstract

The aim of this study is to measure whether the education of Dumlupınar University, Faculty of Economics, Business and Economics has increased the entrepreneurship tendencies. In addition, it will be analyzed whether there is a difference between entrepreneurial tendencies of business and public sector students. In general, the tendency to take risks and the desire for independence will rise for individuals who are rising education level. For this reason, entrepreneurial potentials will increase with the desire to have their own business. In addition, it is also seen that the main factors that drive entrepreneurship success are the internal control focus. These generally accepted views in the literature have been tested on business and public sector students. The t test and Anova method will be used in the research. In addition, entrepreneurship tendencies will be investigated in terms of gender and whether they were related to the place where they lived before, their parents' occupation, and age.

Keywords: Sense of Entrepreneurship, Entrepreneurship Education, Education

1.GİRİŞ

Rekabetin arttığı günümüz dünyasında girişimcilik önem kazanan kavramlardan birisi olarak karşımıza çıkmaktadır. Girişimcilik dünya da büyüme eğilimi gösteren ve işsizliğin azalmasında, teknolojik yeniliklerin iş dünyasına sunulmasında etkili olmaktadır. Sosyal ve ekonomik değerler ortaya koymak, bireysel ve toplumsal fayda sağlamak, topluma daha iyi hizmet vermek amacıyla iyi bir eğitime ihtiyaç duyulmaktadır (Korkmaz, 2012: 209-226). Günümüzde girişimci davranışının iş dünyasında önemi artmaktadır. Dünya geneline yayılan üretim faktörlerinin ve bu faktörleri elinde bulunduranlar arasında artan rekabet bireylerin girişimcilik davranışı sergilemelerinde etkili olmaktadır. Girişimciliğin önemli bir faktörü olarak genetik özellikler ön planda olmakla birlikte eğitim ile de geliştirilebileceği savunulmaktadır. Bireylerin öğrenme sürecunda girişimcilik davranışları sergiledikleri görülmektedir (Tağraf ve Halis, 2008: 91-111).

2.GİRİŞİMCİLİK KAVRAMI

¹ II. Uluslararası Sosyal Bilimler Sempozyumu'nda sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

Girişimci kavramı ilk olarak 1700'lü yıllarda ortaya çıkmıştır ve günümüze kadar gelişerek devam etmektedir. Girişimcilik kavramı işletme iktisat alanlarında uzun zamandan beri kullanılan bir kavram olarak karşımıza çıkmaktadır. Fransız iktisatçı J.B. Say'dan itibaren emek, sermaye ve topraktan sonra üretim faktörlerinin dördüncüsü olarak girişimci kavramı literatürde yer almaktadır (Müftüoğlu ve Dorukan, 2004). Girişimci, latince "intare" kökünden gelen ve İngilizce "enter" ile "pre" kelimelerinin bir araya gelmesi ile oluşan "entrepreneur" diğer bir deyişle "girişimci" kavramı ortaya çıkmıştır. Kelime girişen anlamına gelmektedir (Korkmaz, 2000: 163-180). Girişimci, iş fikirlerini yeni ürün ve süreçlere dönüştürerek, yeni endüstrilerin doğmasına yol açan kişi olarak tanımlanmaktadır. Bu davranışı ile ülkede istihdam hacmini genişletir ve ekonomik olarak büyümeye katkı sağlar (Apacı, 2015: 138-154). Girişimci, kalkınmaya destek olmayı, zenginlik oluşturmayı ve ülkenin aynı zamanda bireylerin yaşam standartlarını yükseltmeyi sağlayan kişiler olarak ifade edilmektedir.

Girişimcilik kavramı 20. yy kadar iş yapan aktif bireyler için kullanılan bir kavram olmaktadır. Günümüze gelindiğinde girişimci denildiğinde çevresel fırsatları gözleyerek risk alabilen ve yenilik yapan birey için kullanıldığı görülmektedir (Tok, Seçer, vd., 2014: 47-73). Girişimcilik kavramı olarak ilk incelenmeye başladığında tanım olarak bir işe yeltenme, bir iş kurma ve bu bağlamda risk alma olarak ifade edilmiş daha sonraları ise fikirlerin ortaya konulması, onların ürün ve hizmete dönüştürülmesi ve pazara sunulması faaliyetleri olarak açıklanmaktadır (Zhao, 2005: 25-42). Başka bir deyişle girişimcilik, rekabet ortamlarının yeni fırsatların görülmesi ve değerlendirilmesi, bunun için kaynakların riske edilmesi anlamına gelmektedir. Bireylere girişimcilik özelliği kazandıran ve onu diğer bireylerden ayıran özellik olarak, fikirlerin yatırıma dönüştürülmesi sürecinin yönetilmesi ve değer yaratılması gösterilmektedir (Koh, 1996: 12-25).

Girişimcilik konusunda Drucker farklı tanımlar yapmaktadır. Girişimcilik mistik bir durum, sihir ve gizem olmaktan çok bir disiplin ve diğer disiplinlerde olduğu gibi öğrenilebilir diyerek açıkladığı görülmektedir (Rasmussen, Sorheim, 2006: 185-194). İleriki dönemlerde girişimcilik konusunda ilginin artacağı ve girişimcilik hakkında eğitimlerin de artacağı öngörülmektedir. Girişimcilik alanındaki artan bu ilginin işletmelerdeki yönetim, pazarlama ve finans alanlarında da profesyonel olarak eğitimin ortaya çıkmasına neden olmaktadır. Girişimcilik alanında eğitimin nasıl olması gerektiği ile ilgili tam olarak belirlenmiş bir kriter bulunmamaktadır. Bu bağlamda farklı ülkelerde ve bölgelerde başarılı girişimcilik eğitimleri oluşturulmaktadır (Volkmann, 2004:177-185). Türkiye girişimcilik verilerine bakıldığında ülkemizin yeterli gelişimi sağlamadığı gözlemlenmektedir. Uluslararası girişimcilik endeksinde kullanılan 100 yetişkin içinde şirket kuran insanların sayısına bakıldığında Türkiye yirmi dokuz ülkenin gerisinde kalmış durumdadır. Türkiye'de her 100 yetişkin içinde şirket kuran sayısı 4,6 olmasına karşın bu sayı ABD'de 11,7, Güney Kore'de 15, Meksika'da 18,7 dir. Türkiye'nin yeterli kamu kaynaklarına sahip olmaması ve son yıllarda yaşanan ekonomik krizler de girişimcilere verilen kredi miktarını etkilemekte ve Türkiye'nin girişimci potansiyelinin ortaya çıkması mümkün olmamaktadır (www.frmtr.com: erişim tarihi, 22.03.2017).

Özellikle Türkiye gibi gelişmekte olan ülkelerde girişimciliğin oynadığı rol çok daha büyüktür. Girişimcilik, yeni kaynaklarla, yeni teknolojilerle toplumu tanıştırır ve bu sayede daha önce kullanılmayan veya daha az kullanılan kaynaklar ekonomiye kazandırılır ve üretimde artış meydana gelir. Yeni açılan bir şirket veya yeniden yapılandırılan bir şirket ülkenin istihdam hacmini arttırır ve tüm bunlar sonucunda da iktisadi kalkınma pozitif bir ivme kaydeder. Girişimde bulunma bir süreç olarak ele alınabilir ve yeni bir işletme kurmak için fırsatlar bulma, değerlendirme ve geliştirmeyi içerir (Souitaris, Zerbini ve Al-Laham, 2006: 1-26).

2.1.Girişimcilik Hisleri

Girişimcilik ekonomi, sosyoloji ve psikoloji disiplinlerinde çalışma alanı olarak karşımıza çıkmaktadır. Modern psikolojinin merak ettiği sorulardan biri de bireylerin neden girişimci olmak istemeleri üzerine olmaktadır. Girişimci olacak bireylerin diğer insanlardan farklı bazı özelliklerinin olduğu düşüncesi araştırmacıların konuları arasına girmektedir. Bu konu bakımından girişimci olmayı düşünen bireylerde bulunması gereken bireysel özellikler, içsel kontrol hissi, risk alma eğilimi hissi, bağımsızlık arzusu ve başarıma (girişimci potansiyeli) ihtiyacı ve yenilikçi olma olarak sıralanmaktadır (Duran ve Taşkın, 2016: 23-24).

2.1.1.İçsel Kontrol Hissi

İçsel kontrol hissi sosyal öğrenme kuramı çerçevesinde, Julian B. Rotter tarafından psikolojiye 1954 yılında eklenmiş bir kişilik özelliği olarak karşımıza çıkmaktadır. 1966 yılında ise Rotter içsel kontrol hissini ölçülmesine yönelik olarak kontrol odağı ölçeğini geliştirmiştir. Rotter' e göre bireyin herhangi bir davranışının sonucu olarak ortaya çıkan olumlu ya da olumsuz, bunlar; başarı, başarısızlık, ödül ve ceza gibi durumların, yine bireyin kendi davranışının sonucu olduğuna inanması, şans, fırsat ve kader gibi değişkenlerin etkisinin olmadığını savunması içsel kontrol hissi olarak tanımlanmaktadır. Tam tersine bireyin kendi davranışının sonucunda ortaya çıkan olumlu ya da olumsuz durumların kendisi dışındaki şans, fırsat, kader ve çevredeki insanların etkisi ile ortaya çıktığını düşünmesi, inanması ise dışsal kontrol olarak açıklanmaktadır (akt. Kuruüzüm, İrmak, İpekçi Çetin, 2010: 183-198).

İçsel kontrol hissi yüksek olan bireylerin hayatlarında karşılarına çıkan bütün alternatifleri değerlendirme noktasında kendileri dışındaki bütün değişkenleri dikkate almadıkları görülmektedir. Dışsal kontrol hissine sahip bireylerin şans, fırsat ve kader gibi değişkenleri dikkate aldıkları, başarının ve başarısızlığın nedeni olarak gördükleri belirtilmektedir (Boone, Kurtz, 2013:198). İçsel kontrol hissine sahip bireylerin, ortaya çıkan olumlu yada olumsuz durumların kendi eksiklik ve hatalarından kaynaklanmadığını kendisi dışındaki değişkenlerden dolayı ortaya çıktığını savunmaktadırlar. İçsel kontrol hissi yüksek olan bireyler ise karşılaşmış oldukları durumları kendi eksikliklerinden ve hatalarından kaynaklandığını düşünmektedir (Naktiyok, 2004: 25).

İçsel kontrol hissine sahip bireyleri dışsal kontrol hissine sahip olan bireyler ile karşılaştırıldığında başarı için daha fazla çaba harcadıkları ileri sürülmektedir. Başka bir deyişle kontrol hissini başarılı ve başarısız girişimci bireyleri ayırt etmeye yaradığı düşünülmektedir (Hisrich ve Peters, 2002: 69).

İç ve dış kontrol hissine sahip bireylerin iş ortamlarındaki davranışlarını da etkiledikleri görülmektedir. En belirgin farklılıklar iş doyumunu, işe bağlılık ve motivasyon konuları üzerinde olmaktadır. İçsel kontrol hissi yüksek bireylerin işletmelerinde iş doyumunu ve işe bağlılıklarının arttığı buna bağlı olarak da motivasyonlarının artacağı araştırma sonuçlarında belirtilmiştir (Aryee, 1994: 320-333). Sonuç olarak içsel kontrol hissi yüksek olan bireylerin girişimcilik hislerinin artabileceği, dışsal kontrol hissini yüksek olduğu bireylerde ise girişimcilik hissini az ya da hiç olmayacağı düşünülmektedir.

2.1.2.Risk Alma Eğilimi Hissi

Risk alma eğilimi girişimcilik konusunda en önemli konulardan biri olarak değerlendirilmektedir. Ekonomik değişkenlerin yönetici durumunda olan girişimci, riskle her zaman karşılaşabileceğini bilecek fırsatları değerlendirerek belirsizlik ortamlarında büyümek, kar elde etmek ve değer yaratmak amacıyla faaliyetlerde bulunmaktadır (Ören ve Biçkes, 2011: 67-86). Girişimci bir işe girmek istiyorsa iyi bir şekilde çevreyi analiz ettikten sonra orta düzeyde risk alma eğilimi gösterecektir. Risk, bireylerin istenmeyen sonuçlar ile karşılaşma olasılığı olarak değerlendirilip, olasılıkların sayısal olarak ifade edilmesi olarak tanımlanmaktadır (Bozkurt ve Erdurur, 2013: 60-61).

Bireylerin risk alma hisleri, belirsizlik durumlarında makul seviyede risk alması durumunda başarılı olacağına inanması sonucunda yatırım kararı vermesidir. Risk alma girişimcileri yöneticiler-

den ayıran en önemli değişkenlerden biri olmaktadır (Robinson, Huefner, Hunt,1991: 20). Kar elde etmek amacıyla yatırım yapan girişimci belirli yeteneğe ve kontrol gücüne sahip olduğu ortamlarda orta düzeyde risk almaya yönelmektedir. Çünkü girişimcilerde bulunan diğer bir davranış olan başarıma ihtiyacı, yüksek seviyede risk alma eğiliminden uzaklaştırmaktadır (İpçioğlu ve Taşer, 2009:16).

Girişimci bireylerin yüksek risk ile yatırım yaptıkları düşünülmesi girişimci adaylarını aynı hatalara düşmelerine neden olabilmektedir. Yüksek risk alarak girişimcilik yapanların olası bir durumda her şeylerini kaybedebilecekleri unutulmamalıdır. Ancak yarını iyi görüyorlarsa ve güveli bir yatırım ortamı varsa o zaman büyük risklere girdiklerine şahit olabiliriz. Bu açıklamalar ışığında girişimciler orta veya makul seviyede risk alarak faaliyette bulunmaktadır. Girişimci iş sahasını oluşturduktan sonra yapacakları yatırımları minimum seviyeye çekmeye çalışarak riski azaltmaya çabalayacaktır (Entreialgo, Fernandez, ve Vazquez, 2000: 29-32).

2.1.3.Bağımsızlık Arzusu

Girişimci bireylerde bağımsızlık önemli değişken olarak karşımıza çıkmaktadır. Kimseye hesap vermeden kendi kararlarını kendi alabilecek bireylerin girişimcilik sürecinde daha başarılı oldukları düşünülmektedir. Bağımsızlık ihtiyacı bireylerin içsel kontrol hissi ile yakından ilişkili olduğu değişken olarak karşımıza çıkmaktadır. Girişimcinin amacı kendi işinin sahibi olmak olduğu için başkalarının kontrolü altında yaşamak kişilere zor gelmektedir (Güney, Nurmakhamatuly, 2007: 68).

Girişimci bireylerin bireyselliğe ve özgürlüğe düşkün olmaları, işletme içindeki prosedürlerin ve normların sıkıcı olması nedeniyle kendi illerini kurmaya yönelmişlerdir (Duran, Büber ve Gümüştekin, 2013: 33-56). Bu bireyler kontrol mekanizmasını kendi ellerinde tutmak istedikleri için herhangi bir yöneticinin kontrolünü kabul etmemektedirler. Girişimci bireyler maddi kaynaklarını, enerjilerini ve zamanlarını sırf başkalarının emri altında yaşamak istemediği için girişimci oldukları bilinen bir gerçektir (Hisrich ve Peters, 2002: 69).

Günümüzde bireylerin girişimcilik adına yapabilecekleri en önemli değerlerden birisi bireylerin aile ve çevredeki baskıların etkisinden kurtulmak ve kendi ayaklarının üzerinde durmak için girişimci olmayı amaçladıkları görülmektedir. Diğer bir neden ise işletmelerdeki yöneticilerin yeteneksiz ve yapmış oldukları hatalarından dolayı bireyler girişimciliğe yönelmektedir.

2.1.4.Başarma (Girişimci Potansiyeli) İhtiyacı

Başarmak tüm insanların beklentisi olurken bunu gerçekleştirebilen az sayıda kişiler bulunmaktadır. Bu az sayıdaki kişilerin de girişimciler oldukları görülmektedir. Başarma ihtiyacı bireylerin motivasyon kaynaklarından birisi olmaktadır. Herhangi bir işi başarıyla bitirmek ekonomik gelişmelerin sağlanmasında girişimcilerin motive olmalarını sağlamaktadır (Hisrich ve Peters, 2002: 69).

Yüksek başarı ihtiyacı, Mc Clelland'a göre, bireylerin girişimci davranışlar sergilemesine neden olmaktadır. Yapılan çalışmalar başarı ihtiyacı ile girişimcilik arasında ilişki olduğunu gösterirken bazıları bunun aksini ortaya çıkarmaktadır (Hisrich ve Peters, 2002).

İnsanlar her zaman yaptıkları iyi ve güzel şeyler ile anılmak ve takdir edilmek istemektedir. Bu durum bireylerin girişimcilik hislerinden birisi olan başarıma ihtiyacını ortaya çıkarmaktadır (İpçioğlu ve Taşer, 2009:16). Girişimciler diğer insanlara göre daha enerjili, motive olmuş ve yoğun olarak çalışmayı seven bireyler olarak ifade edilmektedir. Girişimcilik hissini oluşmasında en fazla etkili olan başarıma ihtiyacı girişimci olmayı düşünen bütün üniversite öğrencileri tarafından kazanılması gereken bir his olması gerekmektedir. Girişimciler için kar elde etmekten daha fazla başarıma duygusu önemli bir faktör olması gerekmektedir. Bu his üniversitelerde verilen girişimcilik eğitimleri ile girişimci olmayı düşünen öğrencilere verilemeye çalışılmalıdır.

2.1.5.Yenilikçi Olma

Yenilik firmalarda yaratıcılığın bir sonucu ve ya uygulaması olarak ifade edilmektedir. Günümüzde teknoloji ve müşteri beklenti ve istekleri hızlı bir şekilde değiştiği için girişimci bireylerin yenilikleri yakından takip etmeleri gerekmektedir. Firmalar piyasaya sunmuş oldukları ürün ve hizmetleri değişen koşullara uygun olarak daha kaliteli ve uygun fiyatlarla istenilen zamanda müşterilerine sunamadıklarında rekabet avantajlarını kaybedeceklerdir. Bu yüzden girişimci bireylerin yenilikleri ve değişimleri öngörüp firmalarında uygulamaları gerekmektedir (Hisrich ve Peters, 2002: 69).

Yenilikçilik, girişimcilerin mevcut işlerini alışılmışın dışında farklı yollarla yapma isteği ve ilgisi olarak açıklanmaktadır. Girişimcilerin üretmiş oldukları ürünleri ve pazarları hakkında ortaya çıkacak kısıtları inceleyerek yeni fırsatları oluşturması yenilikçilik çabalarını kapsamaktadır. Bunun yanında yenilikçilik kendini farklı şekillerde de ortaya koymaktadır. Yenilikçilik şu alt başlıklara altında ele alınmakta ve bu başlıkların uygulanması sonucunda yenilikçilik olacağını hipotezi ortaya atılmaktadır. Bunlar; yeni malzeme ve tamamlayıcı parçalar, uygulamaya konulan yeni süreçler, açılan yeni pazarlar ve en son olarak uygulamaya konulan yeni örgütlenme biçimleri olarak sıralanmaktadır (Gürol, 2006: 51).

3.EĞİTİMİN GİRİŞİMCİLİĞE ETKİSİ

Girişimcilik doğuştan gelen bir davranış ya da yetenek olduğu yönündeki düşüncelerin artık değişmeye başladığı görülmektedir. Bunların en güzel örnekleri ise üniversitelerde verilen girişimcilik dersleri olmaktadır. Bunun yanında birçok girişimcilik kursları da açılarak isteyen ve girişimci olmayı amaçlayan bireylere hem teorik hem de uygulamalı programlar ile farklı eğitimler verilmektedir. Üniversitelerde anlatılan teorik bilgileri örnek olaylar yardımı ile uygulama şansları ortaya çıkmaktadır. Üniversitelerde verilmiş olan teorik bilgileri örnek olay çalışarak öğrencilerin tecrübe ve gözlemlerini yardımıyla pratiğe dökmelerini amaçlanmaktadır (Raposo ve Paço, 2011: 453-457). Teorik olarak verilen bilgilerin uygulama süreci ile birleştirilerek birbirini tamamladıkları bir süreç olarak ifade edilmektedir. Teorik olarak verilen bilgilerin pazar koşullarına göre yeniden güncellenerek anlatılması gerekmektedir.

Girişimcilik öğretilebilir bir davranış olarak ifade edilmesinin nedeni ise bireylerin girişimcilik davranışı sergilerken cesaretlendirilmesi örnek verilmektedir. Günümüzde girişimcilik eğitimi birçok mesleki eğitim gibi çok fazla önem kazanan bir alan olarak karşımıza çıkmaktadır. Girişimcilik davranışı gösterecek bireylerin teorik bilginin yanında uygulama süreci ile tamamlanması gerekmektedir (Arpacı, 2015: 138-154). Literatürde girişimcilik ile ilgili olarak üniversitelerde verilen girişimcilik eğitimlerinin öğrencilerin girişimcilik hislerine etkisini inceleyen en güncel bazı çalışmalara aşağıda yer verilecektir.

Demirhan (2016), Üniversite öğrencilerinin girişimcilik özelliklerini incelemeye yönelik bir araştırma: Sakarya Üniversitesi siyasal bilgiler fakültesi örneği isimli araştırmasında çalışmaya katılanların yaş, kardeş sıralaması, şu ana kadar herhangi bir işte çalışıp çalışmadıkları, kendilerine ait iş fikirlerinin olup olmadığı, kariyer hedeflerinin ne olduğu arasında istatistik olarak anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Yapılan testler sonucunda katılımcılardan 26 ve üzeri yaşta olanlar 25 ve altı yaşta olanlara göre, en küçük kardeş en büyük kardeşe göre, şu ana kadar herhangi bir işte çalışanlar herhangi bir işte çalışmayanlara göre, kendilerine ait bir iş fikri olanlar kendilerine ait bir iş fikri olmayanlara göre, kendi işini kurmak isteyenler başkalarının yanında ücretli olarak çalışmak isteyenlere göre istatistik olarak daha girişimci bulunmuşlardır. Girişimcilik ile çalışmaya katılanların, kardeş sayısı, anne

ve babanın eğitim durumu, 1.derece yakınlarından kendi işini yapan olup olmadığı arasında istatistik olarak anlamlı bir farklılık bulunamamıştır.

Taş (2016), Girişimcilik eğitimi ile girişimcilik eğilimi arasındaki ilişkinin parametrik tekniklerle analizi isimli araştırmasında dünyada girişimciliğe bakış açısının, girişimcilik aşamalarının, farklılıkların, girişimciliğin Türkiye'deki durumunun incelenerek Abant İzzet Baysal Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi İşletme Bölümü öğrencilerinin girişimciliğe eğilimlerini ve bölümden aldıkları eğitimin iş kurma konusunda ne derece etkili olduğunu saptamaktır. Öğrencilerin bu konudaki bilgilerini, özelliklerini, sorunlarını ve bakış açılarını araştırarak öneriler geliştirmektedir. Araştırma sonucunda kişilik özellikleri ile girişimcilik eğilimi ilişkisi de incelenmiştir. Bu inceleme ile kişilik özelliklerinin girişimcilik eğilimine az da olsa bir etkisi olduğu saptanmıştır. Üretilen hipotezler neticesinde de belirtilen faktörler açısından birçok hipotez doğrulanmış ve üniversite eğitimi gören öğrencilerin girişimcilik eğiliminin bulunduğu aynı zamanda girişimciliğin sadece kişilik temelli olmadığı tespit edilmiştir.

Ekici (2016), Üniversite öğrencilerinin girişimcilik eğilimini belirlemede planlanmış davranışlar teorisi ve girişimcilik eğitiminin rolü isimli çalışmada girişimcilik eğitimi, gençlerin anlaşılmasında ve onların girişimsel tutumlarını arttırmada önemli faktörlerden biridir. Eğitimin genç insanların düşüncelerine ve amaçlarına etkisinden dolayı potansiyel girişimcilerin eğitimle beslenmesi ve geliştirilmesi gerekmektedir. Çalışma sonucunda üniversite öğrencilerinin algılanan davranışsal kontrollerinin girişimcilik eğilimi üzerinde en yüksek pozitif etkiye sahip olduğu bulunmuştur. Kişisel tutumun ve girişimcilik eğitiminin de öğrencilerin girişimcilik eğilimlerini pozitif ve anlamlı olarak etkilediği fakat sosyal normun girişimcilik eğilimi üzerinde istatistiksel olarak anlamlı bir etkisi olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Ulucan (2015), Girişimcilik eğiliminin ve girişimcilik eğilimini etkileyen faktörlerin analizi: Orta öğrenimde lise 3. ve 4. sınıf öğrencileri üzerinde bir uygulama isimli çalışmayla, Ankara ilinde, farklı ilçelerden seçilmiş çeşitli liselerde okuyan son sınıf öğrencilerin girişimcilik eğilimlerini, girişimcilik eğilimlerini etkileyen faktörleri tespit etmek ve öğrencilerin demografik özelliklerinin bu faktörlerle ilişkisini ve etkisini araştırmak amaçlanmıştır. Araştırma sonucunda; azimli ve rekabetçi olma, yeni iş kurma gücü, yenilik yaratma, riskten kaçınma, kendi işini kurma ve çalışma, aile desteği, hümanizm, başarı ihtiyacı, içsel kontrol odaklılığı ve dışsal kontrol odaklılığı faktörlerinin girişimcilik eğilimine etki ettiği tespit edilmiştir.

Bayram (2014), Girişimcilik eğitiminin girişimcilik eğilimi üzerine etkisinin incelenmesine yönelik bir araştırma isimli araştırma sonucunda eğitim alan girişimci adayların eğitime yönelik tutumlarının yüksek olduğu ve genel girişimcilik eğilimlerinin orta düzeyde; ancak eğilimin alt boyutu olan girişimciliğe yönelik heveslilik düzeyinin ise çok yüksek olduğu görülmüştür. Girişimcilik eğitime yönelik tutumun girişimcilik eğilimine etkisi olduğu fakat eğitimlerin eğilimleri açığa çıkarmada sadece heveslilik düzeyinde kaldığı görülmüştür.

Günümüzde tüm mezunların kamu ve özel sektörde istihdam edilmesi mümkün olmadığı düşünüldüğünde öğrencilerin girişimcilik alanında yönlendirilmesi ve cesaretlendirilmesi gerekmektedir. Bu açıdan başarılı girişimciler ortaya çıkarabilmek için üniversitelerin girişimcilik eğitimlerine önem vermesi gerekmektedir.

Girişimcilik hisleriyle ilgili hipotezler

H1: İşletme öğrencilerinin risk alma eğilimi ortalamaları kamu öğrencilerinin risk ortalamalarından yüksektir.

H2: İşletme öğrencilerinin kontrol hissi ortalamaları kamu öğrencilerinin kontrol hissi ortalamalarından yüksektir.

H3: İşletme öğrencilerinin bağımsızlık arzusu ortalamaları kamu öğrencilerinin bağımsızlık arzusu ortalamalarından yüksektir.

H4: İşletme öğrencilerinin girişimcilik potansiyeli ortalamaları kamu öğrencilerinin girişimcilik potansiyeli ortalamalarından yüksektir.

H5: Çoklu regresyon analizine göre; öğrencilerinin girişimcilik potansiyeli ile öğrencilerin risk alma eğilimleri, bağımsızlık arzusu ve içsel kontrol hissi arasında anlamlı bir etki vardır.

4.ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

Bu araştırmadaki veriler SPSS programı kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırmada kullanılan ölçeğe güvenilirlik analizi yapılmıştır. Yapılan güvenilirlik analizi sonucunda anketteki başlangıçtaki 36 ifadeden 3 ifade çıkarılarak anket daha güvenilir bir yapıya getirilmiştir. Anket ifadelerinin güvenilirliği Tablo 1’de gösterilmiştir.

Tablo 1: Girişimcilik Eğilimi Ölçeği Güvenirlik Analizi

Faktörler	Anketteki Başlangıç İfade Sayısı	Güvenirlik Analizi Sonrası Soru Sayısı	Cronbach Alpha (α)	* α 'nın değeri	Açıklama
İçsel	7	7	0,7	$0,6 \leq \alpha \leq 0,8$	Oldukça Güvenilir
	7	6	1 ifade çıkınca 0,72	$0,6 \leq \alpha \leq 0,8$	
Bağ	5	5	0,73	$0,8 \leq \alpha \leq 1$	Oldukça Güvenilir
Risk	7	7	0,9		Yüksek Derecede Güvenilir
Girişimci	17	17	0,69	$0,6 \leq \alpha \leq 0,8$	Oldukça Güvenilir
	17	15	2 ifade çıkınca 0,73		
Girişimci Eğilimi	36	33	0,75	$0,6 \leq \alpha \leq 0,8$	Oldukça Güvenilir

*(Akgül, Çevik, 2003;435-436)

5. TEMEL BULGULAR VE YORUMLAR

Araştırmanın evrenini Dumlupınar Üniversitesi İ.İ.B.F.’de işletme ve kamu yönetimi bölümünde okuyan 800 öğrenciden oluşturmaktadır. Bu öğrencilerden 512’si rastgele örneklem yoluyla seçilmiştir. Çalışma sonucunda elde edilen bulgular Tablo 2’de gösterilmiştir.

Tablo 2: Katılımcıların Demografik Özellikleri

Özellikler		Frekans	Yüzde (%) Değer
Cinsiyet	Erkek	260	50,8
	Kadın	252	49,2
Yaş	19 ve altı	120	23,4
	20 - 22 arası	218	42,6
	23 ve üzeri	174	34

Kardeş Sayısı	Yok	80	15,6
	1 kardeş	168	32,8
	2 kardeş	169	33
	3 kardeş ve üzeri	95	18,6
Bölüm	Kamu	242	47,3
	İşletme	270	52,7
Sınıf	1	248	51,1
	4	264	48,9
Gelir	2000 TL ve altı	98	19,1
	2001 TL – 3000 TL arası	123	24
	3001 TL – 4000 TL arası	102	19,9
	4001 TL – 5000 TL arası	94	18,4
	5001 TL ve üzeri	95	18,6
Anne ya da baba kendi işyerinde mi çalışıyor	Evet	188	36,7
	Hayır	324	63,3
Anaokulu eğitimi aldınız mı?	Evet	158	30,9
	Hayır	354	69,1

Araştırmaya katılanların demografik özellikleri şu şekildedir; % 50,2 ‘si erkek, %49,8’i kadın; % 23,4’ü 19 yaşın altında, %42,6’sı 20 – 22 yaş arasında, %34’ü 23 yaş ve üzerindedir; % 15,6’sı sıfır kardeşe, %32,8’i bir kardeşe, %33’ü iki kardeşe, %18,6’sı üç ve üzeri sayıda kardeşe sahiptir; %47,3’ü kamu, %52,7’si işletme öğrencisidir; %51,1 birinci sınıf, %48,9’u dördüncü sınıf öğrencisidir; %19,1’i 2000 TL ve altında, %24’ü 2001 TL – 3000 TL arasında, %19,9’u 3001 TL – 4000 TL arasında, %18,4’ü 4001 TL – 5000 TL arasında, % 18,6’sı 5001 TL ve üzeri aile gelirine sahiptir; %36,7’sinin anne ya da babadan en an biri kendisine ait işyerinde çalışmaktadır; %30,9’unun daha önceden anaokulu eğitimi almıştır.

Araştırmaya katılanların vermiş oldukları cevaplara ilişkin bulgular Tablo 3’te gösterilmiştir.

Tablo 3: Anket İfadelerinin Aritmetik Ortalaması, Standart Sapması ve Yorumu

1.İÇSEL KONTROL HİSSİ = (yenicel)	SOrt.	S.Sapma	Yorum
1.1.Çevremdeki olayları etkilemem pek mümkündür (Güvenirlilik Analizine göre İptal Edildi)	2,32	1,48	D
1.2.İşler iyi gidince bunun sebebini genellikle iyi şansa bağlamam	2,85	1,52	O
1.3.Eğer bir şey yapmaya karar verirsem, bunu yapmamı kimse engellemez	3,7	1,28	O
1.4.Yeni şeyleri denemek ürkütücü olsa da, denemekten vazgeçmem	3,25	1,6	O
1.5.Kariyerimle ilgili karar verirken yakınlarımla dediklerini yapmam	2,75	1,48	O
1.6.Canım bir şeyi isterse, bana ikram edilmesini beklemem, gider alırım	2,63	1,75	O
1.7.Herkes bir iş için yapılamaz dese de, ben yapmanın yollarını ararım	3,65	1,32	O
2.BAĞIMSIZLIK ARZUSU = (yenibag)			
2.1.Ekonomik olarak kimseye bağlı olmak istemem	3,91	1,33	Y
2.2.Bir akşam yemeğine çıkarken, nereye gidileceğini arkadaşlarıma bırakırım	2,64	1,24	O
2.3.Kimse beğenmese de ben doğru bildiğimi savunurum	3,39	1,33	O

2.4.Farklı olmaktan ve düşünmekten çekinmem	3,65	1,22	O
2.5.Yaptığım işlerde başkalarının onayını almak istemem	2,42	1,32	O
3.RİSK ALMA EĞİLİMİ = (yenirisk2)			
3.1.Korkunca korkunun üstüne giderim	3,69	3,75	O
3.2.Yeni yemekler, yeni yerler ve yeni tecrübelerin peşinde koşarım	3,5	1,48	O
3.3.Soruyu sormadan önce cevabı bilmeye ihtiyaç duymam	2,6	1,3	O
3.4.Son altı ayda bazı riskler aldım	2,96	1,52	O
3.5.Hiç tanımadığım birine gidip sohbet edebilirim	2,75	1,49	O
3.6.Kasıtlı olarak hiç bilmediğim bir yola sapabilirim	2,12	1,34	D
3.7.Bir şeyi daha önce başkaları denememişse ben de denemem	2,42	1,49	O
4.GİRİŞİMCİLİK POTANSİYELİ = (yenigirisim)			
4.1.Bir projeyi başlatıp her türlü engele rağmen sonuna kadar giderim	3,51	1,21	O
4.2.İş basında olmayı ve sorumluluk almayı severim	3,7	1,2	O
4.3.Kendimi sağlıklı ve iyi hissediyorum (Güvenirlilik Analizine göre İptal Edildi)	3,75	1,35	O
4.4.İnsanlarla görüşmeyi ve onlarla uğraşmayı severim	3,64	1,32	O
4.5.İnsanlarla iyi iletişim kurarım ve onları ikna ederim	3,48	1,14	O
4.6.İnsanlar benim fikirlerimi anlamakta zorlanmazlar	3,2	1,25	O
4.7.Kurmayı amaçladığım iş konusunda çok geniş tecrübelerim var	3,07	1,35	O
4.8.Vergi kayıtları, faturalar, defterler gibi evrakları hazırlamayı iyi biliyorum	2,4	1,48	D
4.9.Finans ve pazarlama becerilerim çok iyi (Güvenirlilik Analizine göre İptal Edildi)	2,45	1,29	O
4.10.Hedeflediğim pazardaki rakip firmalar da çok başarılıdır	2,48	1,9	O
4.11.İşim için çok uygun bir kuruluş yeri belirledim	2,24	1,26	O
4.12.Kuruluş yatırımı için yeterli bir mali kaynak bulacağıma inanıyorum	2,71	1,35	O
4.13.İlk yılki faaliyet giderleri için bana destek olabilecek yakınlarım var	2,35	1,33	O
4.14.Ucuz ve kaliteli hammadde satıcılarını tanıyorum	2,29	1,41	D
4.15.Benim zayıf olduğum konularda danışabileceğim yetenek ve bilgi sahibi kişileri tanıyorum	3,27	1,46	O
4.16.Bir iş kurmayı her şeyden çok istiyorum	3,36	1,56	O
4.17.İlişki içinde olduğum insanlar bana güvenir ve saygı duyarlar	4,12	1,18	Y

Xort=(1-2.33 düşük (D), 2.33-3.66 orta (O), 3.66-5 yüksek (Y))

Ayrıca Tablo 3’de SPSS’de kullanılan kısaltmaların ve bunların açılımı da gösterilmiştir: Bu kısaltmalar aşağıda sıralanmıştır:

İÇSEL KONTROL HİSSİ = (yenicsel),

BAĞIMSIZLIK ARZUSU = (yenibag),

RİSK ALMA EĞİLİMİ = (yenirisk2),

GİRİŞİMCİLİK POTANSİYELİ = (yenigirisim)

4.3. Hipotezlere Ait Bulgular Ve Yorumlar

Girişimcilik hisleriyle ilgili hipotezlerde Bağımsız İki Grupta T Testi Kullanılmıştır. Bu hipotezlere ait sonuçlar Tablo 4’te özetlenmiştir.

H1: İşletme öğrencilerinin risk alma eğilimi ortalamaları kamu öğrencilerinin risk ortalamalarından yüksektir.

H2: İşletme öğrencilerinin kontrol hissi ortalamaları kamu öğrencilerinin kontrol hissi ortalamalarından yüksektir.

H3: İşletme öğrencilerinin bağımsızlık arzusu ortalamaları kamu öğrencilerinin bağımsızlık arzusu ortalamalarından yüksektir.

H4: İşletme öğrencilerinin girişimcilik potansiyeli ortalamaları kamu öğrencilerinin girişimcilik potansiyeli ortalamalarından yüksektir.

Tablo 4: Girişimcilik Hisleriyle İlgili Bağımsız İki Gruptaki T Testi Sonuçları

	Ort.	St. Sapma	Levene's Test				Hipotez
			F	Sig	t	Sig	
İşletme	2,75	0,8	0,15	0,7	0,4	0,72	H1 RET
Kamu	2,7	0,75					
İşletme	3,05	0,73	0,4	0,52	0,32	0,74	H2 RET
Kamu	2,99	0,82					
İşletme	3,4	0,84	0	0,8	0,28	0,75	H3 RET
Kamu	3,05	0,81					
İşletme	3,12	0,82	0,3	0,6	0,2	0,82	H4 RET
Kamu	3,22	0,77					

Tablo 4'de bakıldığında işletme öğrencilerinin risk alma eğilim ortalamalarının kamu öğrencilerinin ortalamasından yüksek olduğu görülür. Aynı zamanda bağımsız örneklem testinde eşit olmayan varyansın p değeri $0,754 \geq 0,05$ olduğu için birinci hipotez ret edilmiştir. İşletme öğrencilerinin kontrol hissi ortalamalarının kamu öğrencilerinden yüksek olduğu görülmektedir. Aynı zamanda Tablo da bağımsız örneklem testinde eşit olmayan varyansın p değeri $0,770 \geq 0,05$ olduğu için ikinci hipotez ret edilmiştir. İşletme öğrencilerinin bağımsızlık arzusu ortalamalarının kamu öğrencilerinkinden yüksek olduğu görülmektedir. Aynı zamanda Tablo'daki bağımsız örneklem testinde eşit olmayan varyansın p değeri $0,739 \geq 0,05$ olduğu için üçüncü hipotez ret edilmiştir. İşletme öğrencilerinin bağımsızlık arzusu ortalamalarının kamu öğrencilerinden yüksek olduğu görülmektedir. Aynı zamanda Tablo 11'deki bağımsız örneklem testinde eşit olmayan varyansın p değeri $0,858 \geq 0,05$ olduğu için dördüncü hipotez ret edilmiştir.

H5: Çoklu regresyon analizine göre; öğrencilerinin girişimcilik potansiyeli ile öğrencilerin risk alma eğilimleri, bağımsızlık arzusu ve içsel kontrol hissi arasında anlamlı bir etki vardır.

Tablo 5: Çoklu Regresyon Analizi Sonuçları

Çoklu R	R ²	Düz. R ²	Standart Hata	F	Sig	Hipotez
0,72	0,45	0,38	0,84	0,33	0	H1 KABUL

Çoklu regresyon sonuçlarına göre $p \leq 0,05$ olduğu için hipotez kabul edilmiştir. Girişimcilik potansiyelini çoklu R %72, R² %45 açıklarken düzeltilmiş R² %38 açıklamıştır. Çoklu regresyon analizinde düzeltilmiş R²'ye bakmak daha anlamlıdır.

Tablo 6: Çoklu Regresyon Sonucundaki Katsayılar

Bağımsız Değişkenler	Standartlaştırılmış Beta	t değeri	sig.
Sabit	0,58	1,56	0,12
yenicel	0,42	3,35	0,03
yenibag	0,15	0,96	0,2
yenirisk	0,21	1,65	0,08

Bağımlı Değişken: Yenigirişimci, Bağımsız Değişkenler: yenirisk, yenibag Çoklu regrasyondaki bağımsız değişkenlerin standartlaştırılmış Beta değerlerinden sadece içsel kontrol hissi değeri p, 0,002<=0,05 olduğu için anlamlı bir etkiye rastlanmıştır. Diğer değişkenler ile bağımsız değişken arasında anlamlı bir etkiye rastlanmamıştır.

6.SONUÇ

Literatür ile eğitimin girişimcilik hislerini geliştirdiği vurgulanmıştır. Eğitimin özellikle bağımsızlık arzusu ve risk alma yeteneğini geliştirdiği görülmektedir. Bu yetenekleri gelişmiş bireyler emir almak için kendi işlerini kurmaya yönelmektedirler. Ayrıca kişilerin yaptıkları işlerin sonuçlarını etkileyebilme durumu olan içsel kontrol hissini girişimcilikle ilgisinin olduğu son zamanlarda yapılan araştırmalarda saptanmıştır.

Ankete katılan öğrencilerinin verdikleri cevaplara göre girişimcilik hisleri puanlarının ortalama değerlere sahip olduğu belirlenmiştir. Ortalamaların karşılaştırıldığı Bağımsız İki Grupta T analizi ile işletme öğrencilerinin girişimcilik hislerine ait ortalamaların az da olsa kamu öğrencilerinden yüksek olduğu görülmektedir. Girişimcilik potansiyeline ait ortalamada kamu öğrencilerinin çok az farkla da olsa daha yüksek ortalamaya sahip olduğu görülmektedir. Ayrıca bu sonuçlar istatistiki anlamlılıkta bulgulanmamıştır. Burada işletme öğrencilerinin ortalamalarının kamu öğrencilerinin ortalamalarından istatistiki anlamlılıkta daha yüksek olması beklenmekteydi. Buradan hareketle verilen eğitimin girişimcilik hisleri ve potansiyelini etkilemediği söylenebilir. Yapılan çoklu regrasyon analizine göre de % 5 anlamlılık seviyesinde öğrencilerin girişimcilik potansiyeli açıklayan düzeltilmiş R²'nin olduğu görülmektedir. Çalışmada bir kısıt olarak örneklem büyüklüğünün küçük olması gösterilebilir. Bundan sonraki çalışmalarda daha fazla örneklem büyüklüğü seçilebilir.

KAYNAKLAR

ARPACI, İbrahim. (2015). Eğitim Fakültesinde Verilen Girişimcilik Derslerinin Öğretim Etkinliğinin Öğrenciler Tarafından Değerlendirilmesi, Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, 30: 138-154.

ARYEE, Samuel (1994). "Job Involvement: An Analysis of its Determinants Among Male and Female Teachers". Revue Canadienne des Sciences de l'Administration 11: 320-333.

BOONE, E., ve KURTZ, L. (2013). İşletme, 14. Basımdan Çeviri, Çeviri Editörü: Azmi Yalçın, Ankara, Nobel.

BOZKURT, Ö. ve Erdurur, K. (2013). "Girişimci Kişilik Özelliklerinin Girişimcilik Eğilimindeki Etkisi: Potansiyel Girişimciler Üzerinde Bir Araştırma", Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi, (8:2): 57-78.

DEMİRHAN, A. (2016), Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Özelliklerini İncelemeye Yönelik Bir Araştırma: Sakarya Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Örneği, Nişantaşı Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme Yönetimi Anabilim Dalı, İşletme Yönetimi Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, 132.

- DURAN, Cengiz. BÜBER, Harun. GÜMÜŞTEKİN Gülten E. (2013), Girişimcilik Hislerine Eğitimin Katkısı: Kütahya Meslek Yüksek Okulu Makine Programı Örneği, Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi, (8-2). 33-56.
- DURAN, Cengiz. TAŞKIN, Ercan. (2016). Girişimcilik ve Girişimcilik ile İlgili olan Kavramlar, DURAN, Cengiz. TAŞKIN Ercan, Ed., Girişimcilik ve İş Planı, Ekim, Acedemia Yayınevi,
- EKİCİ, E. (2016). Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Eğilimini Belirlemede Planlanmış Davranışlar Teorisi ve Girişimcilik Eğitiminin Rolü, Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yönetim ve Organizasyon Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, 132.
- ENTREÍALGO, M., FERNANDEZ, E. ve VAZQUEZ, C., (2000), Characteristics of Managers as Determinants of Entrepreneurial Orientation: Some Spanish Evidence. Enterprise and Innovation Management Studies, (1),2:29-32
- GÜNEY, Semra ve NURMAKHAMATULY, (2007). Arman, Kültürün Girişimciliğe Etkisi: Kazakistan ve Türkiye Üniversite Öğrencilerin Girişimcilik Özelliklerinin Belirlenmesine Yönelik Kültürlerarası Araştırma, Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Cilt. 10, Sayı: 18, Aralık, 62-86.
- GÜROL, M. (2006), Küresel Arena’da Girişimci Ve Girişimcilik, Ankara, Gazi Kitapevi.
- HİSRİCH, Robert D.; PETERS, (2002), Michael p., Entrepreneurship, McGraw-Hill Higher Education,
- İPÇİOĞLU, İ., TAŞER, Anıl. (2009). İşletme Bölümlerinde Verilen Eğitimin Girişimci Adayı Öğrenciler Üzerindeki Etkileri, Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 10/2, 13-25.
- KOH, H.C. (1996), “Testing hypotheses of entrepreneurial characteristics; A study of Hong Kong MBA Students”, Journal of Managerial Psychology, Vol: 11, No: 3, 12-25.
- KORKMAZ, Oya, (2012), “Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Eğilimlerini Belirlemeye Yönelik Bir Araştırma: Bülent Ecevit Üniversitesi Örneği”, Afyon Kocatepe Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 19 (2), 209-226.
- KORKMAZ, S. (2000). Girişimcilik ve üniversite öğrencilerinin girişimcilik özelliklerinin belirlenmesine yönelik bir araştırma. Hacettepe Üniversitesi İİBF Dergisi, 18(1), 163-180
- KURUÜZÜM, Ayşe. IRMAK, Sezgin. İPEKÇİ ÇETİN, Emre. (2010), İşe Bağlılığı Etkileyen Faktörler: İmalat ve Hizmet Sektörlerinde Karşılaştırmalı Bir Analiz, Türk Dünyası Sosyal Bilimler Dergisi, March, 183-198.
- MÜFTÜOĞLU, M. T., Durukan, T., (2004). Girişimcilik ve KOBİ’ler, Gazi Yayınevi, Ankara.
- NAKTİYOK, A. (2004). İç Girişimcilik. İstanbul: Beta Yayınları.
- ÖREN, K. ve Biçkes, M. (2011). “Kişilik Özelliklerinin Girişimcilik Potansiyeli Üzerindeki Etkileri (Nevşehir’deki Yüksek Öğrenim Öğrencileri Üzerinde Yapılan Bir Araştırma)”. Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 16(3): 67-86.
- RAPOSO, M. and PAÇO, A. (2011), “Entrepreneurship education: Relationship between education and entrepreneurial activity”, Psicothema, 23(3), pp. 453-457
- RASMUSSEN ,Einar A. and SORHEIM, R.; (2006), "Action-Based Entrepreneurship Education", Technovation, 26, 185-194.

- ROBINSON, P. B.; HUEFNER, J. C. ; HUNT, H. K. , “An attitude approach to the prediction of entrepreneurship” , Entrepreneurship: Theory and Practice, vol. 15, 1991.
- SOUTIRIS, V., ZERBINATI, S. and AL-LAHAM, A.; (2006), "Do Entrepreneurship Programmes Raise Entrepreneurial Intention of Science And Engineering Students? The Effect of Learning, Inspiration and Resources", Journal of Business Venturing, 1-26.
- TAĞRAF, Hasan ve HALİS, Muhsin, (2008), “Üniversitelerdeki Girişimcilik Eğitiminin ‘Girişimsel Öz Yetkinlik’ Algısı Üzerindeki Etkisi: Bir Araştırma”, Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi, 3 (2), 91-111
- TAŞ A. (2016). Girişimcilik eğitimi ile girişimcilik eğilimi arasındaki ilişkinin parametrik tekniklerle analizi: Abant İzzet Baysal Üniversitesi örneği, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme Anabilim Dalı, Sayısal Yöntemler Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, 120.
- TOK, Naciye. SEÇER, Arzu. DAVRAN, Müge K. vd., (2014). Ziraat Fakültesi Son Sınıf Öğrencilerinde Girişimcilik Özellikleri, Algısı ve Eğilimi: Çukurova ve Adnan Menderes Üniversitesi Örneği, Journal of Economics and Management Research / Vol:3 / No:1 / June, 47-73.
- ULUCAN, S. (2015). Girişimcilik Eğiliminin ve Girişimcilik Eğilimini Etkileyen Faktörlerin Analizi: Orta Öğretimde Lise 3. ve 4. Sınıf Öğrencileri Üzerinde Bir Uygulama, Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme Anabilim Dalı, Yönetim ve Organizasyon Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, 157.
- VOLKMANN, C.; (2004), "Entrepreneurship Studies- An Ascending Academic Discipline in the Twenty-First Century", Higher Education In Europe, Vol.29, No.2, July , 177-185.
- www.frmtr.com/ekonomi-iktisat-isletme-istatistik/4236107-girisimcilik.html, erişim : , 22.03.2017
- ZHAO, F. (2005), “Exploring the Synergy Between Entrepreneurship and Innovation,” International Journal of Entrepreneurial Behaviour & Research, Vol: 11, No: 1, 25-42.

² Bu çalışma “PAYDAŞ GRUPLARINDAN HİSSEDARLARIN İŞLETMELERİN STRATEJİK FİNANSAL KARARLARINDAN BEKLENTİLERİ: BİR ALAN ARAŞTIRMASI” Adlı Doktora Tezinden Üretilmiştir.